

ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ПОБУДОВИ ОБЛІКОВИХ ВАЖЕЛІВ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВОЮ БЕЗПЕКОЮ ПІДПРИЄМСТВ

Гузій Н.Ф.,

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

науковий керівник – Світлична В.Ю., к.е.н., доцент

*Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова*

Непередбачуваність розвитку політичних подій, швидкість мінливості економічної ситуації, стрімке ускладнення соціальних і технологічних процесів обумовлюють необхідність розробки кожним підприємством дієвої системи фінансово-економічної безпеки, спроможної мінімізувати існуючі загрози його фінансовій стійкості та підвищити безпеку подальшого функціонування.

Питання організації фінансової безпеки підприємств розкриваються у роботах: Андрощук Г., Гапоненко В., Дикого А., Кириченко О., Кузенко Т., Мойсеєнко І., Паламарчука О та ін.. Метою даної роботи є аналіз складових фінансової безпеки та оцінка облікових важелів її регулювання.

Сутність терміну «безпека» в різних наукових дослідженнях викладається з двох боків: динамічного (безпека розглядається в контексті діяльності) та статичного (безпека – це й стан). Автори вважають, що більш доречним буде розглядати безпеку як стан захищеності підприємства від впливу загроз, який забезпечує стале його функціонування. Визначення сутності категорії «безпека» дозволяє перейти власне до розгляду сутності фінансової безпеки.

Вважаємо розуміти фінансову безпеку, як механізм, що складається з важелів управління фінансовими ресурсами підприємства та фінансових інструментів, які забезпечують стабільний ефективний розвиток цього підприємства.

Зупинимося більш детально на такому питанні, як загрози фінансовій безпеці. У науковій літературі термін «загроза» часто ототожнюють з поняттям «ризик». Автори повністю підтримують точку зору щодо взаємозв'язку цих категорій: загроза – це такий розвиток подій, дія (бездіяльність), в результаті яких з'являється можливість або підвищується ймовірність порушення нормального функціонування підприємства й недосягнення ним своїх цілей, зокрема нанесення підприємству будь-якого виду збитку. В той же час, підприємницький ризик – економічна категорія, що виражається кількісно (і якісно) в невизначеності результату підприємницької діяльності й відображає ступінь неуспіху (або успіху) діяльності підприємця (фірми) у порівнянні із заданими результатами. Таким чином, ризик – це ведення діяльності в умовах невизначеності або ж взагалі сама невизначеність умов і результатів діяльності, а загроза – це вже цілком певний негативний розвиток подій.

Здатність своєчасно виявляти і попереджати загрози є запорукою стійкого функціонування будь-якого підприємства. Впровадження на підприємстві

системи забезпечення фінансової безпеки (тобто управління фінансовою безпекою) дозволить знижувати рівень загроз, використовувати позитивний вплив зовнішніх і внутрішніх чинників, оперативно приймати попереджувальні управлінські рішення та, в остаточному підсумку, досягти сталого розвитку підприємства.

Інформаційно-аналітичною підсистемою управління фінансовою безпекою виступає сукупність даних бухгалтерського обліку та фінансової звітності, а також аналізу, контролю і аудиту. Облік забезпечує отримання достовірної і оперативної економічної інформації про ефективність використання ресурсів підприємства, рух фінансових потоків та кінцеві результати діяльності. Таким чином, облік створює інформаційні умови для здійснення основних функцій управління фінансовою безпекою. Отже, підкреслюємо необхідність досліджувати фінансову безпеку підприємства з позицій окремого аспекту його діяльності, а саме – обліку. Автори підтримують точку зору, що одним з важливих напрямів розвитку підприємства виступає «...створення дієвого механізму фінансової безпеки, яким є бухгалтерський облік. Обґрунтовується це тим, що бухгалтерський облік є однією з основних функцій управління, спрямованою на забезпечення безпеки підприємства, і саме бухгалтерський облік виключає можливість прямих розкрадань без встановлених законом наслідків, створює інформаційні умови для здійснення контролю за доцільністю і законністю використання ресурсів в превентивному, поточному і наступному режимах, сприяє запобіганню реалізації загроз, які зменшують економічну стійкість підприємств».

Ґрунтуючись на дослідженнях вважаємо, що наступні зміни в організації бухгалтерського обліку на підприємстві будуть виступати одним зі важелів забезпечення його фінансової безпеки:

- здійснення організаційної інтеграції обліку з іншими функціями управління;
- організація роботи облікового персоналу (здійснення контролю, аналізу і регулювання процесів, виявлення відхилень від норм, виникнення яких знижує ефективність діяльності);
- здійснення внутрішнього контролю в частині бухгалтерського обліку.

Для кожного підприємства актуальною виступає розробка й впровадження системи фінансової безпеки з урахуванням облікових аспектів, яка буде сприятиме стійкому розвитку підприємства та забезпечить максимальну ефективність його функціонування.